

رویکرد اجتماعی و سودمندی نظام سلامت در مقابله با بیماری کووید ۱۹: نامه به سردبیر

Social approach and effectiveness of the health system to cope with the Covid 19: Letter to the Editor

سردبیر محترم

می‌کنند، قطعا پردردسر و پرهزینه است. با این وجود، اگرچه در حوزه سلامت و بهداشت به اندازه کافی به عوامل اجتماعی بهاداده نشده است، این عوامل در واقع کل زندگی انسان، سلامتی و بقای او را تحت تاثیر قرار می‌دهند. در این خصوص ضروری است دولت‌ها و سیاست‌گذاران به‌طور جدی و گسترده به عوامل اجتماعی موثر بر سلامت توجه داشته باشند. به ویژه این‌که، نظام سلامت هر جامعه برای کنترل سریع‌تر و مناسب‌تر عوامل بیماری‌زا و بهبود وضعیت سلامت جامعه، بایستی عوامل پزشکی را در همراهی با عوامل غیرپزشکی موثر بر سلامت و بیماری مدنظر قرار دهد. به‌ویژه که مشارکت در بعد اجتماعی سلامت، مسئولیت‌های همگانی اعم از مردم، سازمان‌ها، کل کشور و جامعه جهانی است. آن‌سوی سکه نیز این‌گونه است که رفتار اجتماعی مردم در هر جامعه، بر روند بهبود یا توسعه بحران بیماری و همه‌گیری ناشی از آن تاثیر دارد. به این صورت که ویژگی‌های روانی، اجتماعی و شخصیتی افراد، و میزان مسئولیت‌پذیری و تعهدی که نسبت به حفظ سلامت و حقوق خود و دیگران دارند تعیین‌کننده رفتار سلامتی جویانه یا مخاطره‌آمیز در جامعه است. در این زمینه، آموزش‌های اجتماع محور و مبتنی بر جامعه بایستی بیش از هر زمان دیگر موردتوجه باشد. با توجه به آنچه گفته شد لازم است ارائه مداخلات سلامتی و اقدامات بهداشتی، برنامه‌ریزی در رویکرد اجتماعی و جامعه محور است. زمانی می‌توان از نتایج شگفت‌انگیز بهبود سلامتی در جوامع بهره‌مند شد که بیماری و محدودیت‌های سالم زیستن به عنوان مسئله اجتماعی تعریف شوند و در ساختار و بافت اجتماعی منحصربه‌فرد، مطالعه گردند.

راحله سموعی*

مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

* نویسنده مسئول: اصفهان، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۲۵۱۴۲

Rahele Samouei*
Social Determinants of Health Research Center, Isfahan University of
Medical Sciences, Isfahan, Iran.

*Corresponding author: Social Determinants of Health Research Center, Isfahan
University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. Tel: +98-31-37925142
E-mail: samouei@mail.mui.ac.ir

بیماری کووید ۱۹ پاندمی اخیر است که با سرعت قابل توجهی به شهرها و کشورهای مختلف جهان گسترش یافت و به‌طور همه‌جانبه در فهرست اصلی‌ترین و مهم‌ترین اولویت مشکلات جهانی قرار گرفت.^۱ پاندمی اگرچه در ظاهر مسئله حوزه بهداشتی است، اما پیامدهای گسترده و غیرمنتظره‌ای در همه ابعاد زندگی انسان‌ها و حاکمیت دولت‌ها ایجاد کرده است. در خصوص بیماری کووید ۱۹ با توجه به این‌که ویروس موردنظر از طریق تماس در تعاملات و روابط بین فردی منتقل می‌شود و گسترش می‌یابد بیماری ناشی از آن، بیش از آن‌که مسئله بهداشتی باشد مسئله اجتماعی - سیاسی و جهانی است. از آنجاکه ویروس کرونا در ابتدا افراد به بیماری کووید ۱۹ هیچ مرزی را به رسمیت نشناخت، جزو کمتر رخدادهای تهدیدکننده بقاء در نظر گرفته می‌شود که همه گروه‌های انسانی را بدون تبعیض و با رفتاری عادلانه مورد هدف قرار داد، با این حال، تفاوت‌ها و نابرابری در مراقبت‌های پیشگیرانه، درمانی و توان‌بخشی که نقش انسان‌ها در آن حاکم است نمایان شد و همچنان که برای پیشگیری از انتقال و فراگیر شدن این بیماری، محدودیت تعاملات و روابط بین فردی که زندگی روانی، اجتماعی، اقتصادی و معنوی مردم در آن معنا می‌یابد، لازم شد، مشخصا پیامدهای این محدودیت، برای همه افراد و گروه‌های اجتماعی یکسان نبود و نیست. افرادی که به صورت روزمزد کار می‌کنند، کسانی که مکان زندگی مستقل ندارند، پول کافی برای تهیه مایحتاج روزانه، لوازم بهداشتی، خدمات درمانی و حتی سرگرمی خانگی ندارند، بدون حمایت اجتماعی و پشتوانه مالی، در شرایط عدم حضور در اجتماع، بیش از سایرین از حق معیشت، امنیت، رفاه و متعاقبا سلامتی بی‌بهره می‌شوند. در این خصوص با توجه به اهمیت نقش عوامل اجتماعی در زندگی افراد و گروه‌ها، تصمیم‌گیری برای کاهش یا قطع زنجیره انتقال بیماری و جلوگیری از پیامدهای فاجعه‌بار آن، حتی در محدوده زمانی کوتاه، بدون پرداختن به شرایط متفاوتی که انسان‌ها در آن متولد می‌شوند و کار و زندگی

References

1. Chan JF-W, Yuan S, Kok K-H, To KK-W, Chu H, Yang J, et al. A familial cluster of pneumonia associated with the 2019 novel corona-

virus indicating person-to-person transmission: a study of a family cluster. *Lancet* 2020;395(10223):514-23.